

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

autor rozprawy: **mgr Agnieszka Brzeska-Zastawna**

tytuł rozprawy: **Wytwórczość i użytkowanie wyrobów kamiennych w społecznościach kultury badeńskiej na obszarze Małopolski**

promotor: **dr hab. Marek Nowak, prof. UJ**

data: **03.06.2021**

Rozprawa doktorska pt. „Wytwórczość i użytkowanie wyrobów kamiennych w społecznościach kultury badeńskiej na obszarze Małopolski” w podstawowym zakresie obejmuje zagadnienia związane z produkcją oraz wykorzystywaniem wyrobów ze skał krzemionkowych i krystalicznych przez ludność neolitycznej kultury badeńskiej na terenie Małopolski w okresie ok. 3200-2900 BC. W pełnym wymiarze tematycznym praca uwzględnia kontekst osadniczy, zagadnienia z zakresu chronologii relatywnej i absolutnej tej kultury oraz analizy specjalistyczne wybranych kategorii źródeł.

W aspekcie źródłowym praca doktorska bazuje na zespołach zabytków kamiennych pochodzących z reprezentatywnych stanowisk kultury badeńskiej z dorzecza górnej Wisły, w tym z najważniejszych dla niej osad z Krakowa-Ześlawic i Krakowa-Pleszowa. Główną składową rozprawy są „klasyczne” analizy technologiczne oraz surowcowe inwentarzy kamiennych kultury badeńskiej oraz ustalenia na temat pozyskiwania oraz gospodarowania surowcami kamiennymi. Istotnym elementem są analizy specjalistyczne, obejmujące m.in. badania traseologiczne i petroarcheologiczne. Podjęto również próbę rekonstrukcji przemian kulturowych z uwzględnieniem nowych danych z zakresu wytwórczości krzemieniarskiej w społecznościach kultury badeńskiej i innych ugrupowań, rozwijających się na przełomie IV i III tys. BC na obszarze Małopolski zachodniej.

W historii badań nad kulturą badeńską na obszarze południowej Polski próbę szczegółowej charakterystyki wytwórczości krzemieniarskiej po raz ostatni powzięto blisko 40 lat temu. Podjęta w pracy doktorskiej tematyka jest więc wypełnieniem dotkliwej luki badawczej, której istnienie wielokrotnie zauważano w studiach nad tą kulturą, wskazując na duże znaczenie wniosków z zakresu krzemieniarstwa w wyjaśnieniu wielu kluczowych zagadnień, na czele z genezą kultury badeńskiej. Autorka pracy doktorskiej prezentuje propozycję nowego spojrzenia na problematykę badeńską przez pryzmat wniosków z badań nad wytwórczością i użytkowaniem wyrobów kamiennych przez społeczności tej kultury.

Agnieszka Brzeska-Zastawna

SUMMARY OF THE DOCTORAL DISSERTATION

author of the dissertation: **mgr Agnieszka Brzeska-Zastawna**

dissertation title: **Production and use of lithic products in the communities of the Baden culture in the area of Lesser Poland**

promoter: **dr hab. Marek Nowak, prof. UJ**

date: **03.06.2021**

Doctoral dissertation "Production and use of lithic products in the communities of the Baden culture in the area of Lesser Poland" covers issues related to the manufacturing and use of siliceous and crystalline rock products by the people of the Neolithic Baden culture in Lesser Poland in the period around 3200-2900 BC. In the full thematic scope, the work takes into account the settlement context, issues related to the relative and absolute chronology of this culture, and specialist analyzes of selected categories of sources.

In the source aspect, the doctoral thesis is based on assemblages of lithic artefacts from representative sites of the Baden culture in the upper Vistula basin, including the most important for it settlements from Kraków-Ześlawice and Kraków-Pleszów. The main components of the dissertation are "classic" technological and raw material analyzes of lithic inventories of the Baden culture and arrangements for the acquisition and management of lithic raw materials. An important element is specialist analyzes including, inter alia, traseological and petroarchaeological studies. An attempt was also made to reconstruct cultural changes, taking into account new data on flint production in the communities of the Baden culture and other groups developing at the turn of the 4th and 3rd thousand years. BC in the area of Western Lesser Poland.

In the history of research on the Baden culture in the area of southern Poland, an attempt to describe the flint production in detail was made for the last time nearly 40 years ago. The subject matter undertaken in the doctoral thesis is therefore filling in a painful research gap, the existence of which has been repeatedly noticed in studies on this culture, pointing to the great importance of conclusions in the field of flint-making in explaining many key issues, including the genesis of the Baden culture. The author of the doctoral dissertation presents a proposal for a new approach to research issues through the prism of conclusions from research on the production and use of lithic products by communities of this culture.

Agnieszka Brzeska-Zastawna